

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра лінгвістики та перекладу

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної роботи та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«05» 09 2023 р.

ПРОГРАМА

**ВИРОБНИЧА (ПЕРЕКЛАДАЦЬКА) ПРАКТИКА
(БЕЗ ВІДРИВУ)**

для студентів 2 курсу
спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ
освітнього рівня ДРУГИЙ (магістерський)
освітня програма 035.041.03 ПЕРЕКЛАД
спеціалізація 035.04 GERMANСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно),
перша - англійська

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02186554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1007/23
«09» 09 2023 р.

Київ – 2023

Розробники: Оксана МІЛОВА, к.п.н., доцент кафедри лінгвістики та перекладу
Світлана МЕРКУЛОВА, к.п.н., доцент кафедри лінгвістики та перекладу
Викладачі: Світлана МЕРКУЛОВА, к.п.н., доцент кафедри лінгвістики та перекладу

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету романо-германської філології

Протокол від 29.08 2023 р., № 10
Секретар Вченої ради Торговець (Юлія ТОРГОВЕЦЬ)

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу
Протокол № 1 30 серпня 2023 року

Завідувач кафедри Козачук Андрій КОЗАЧУК

Програму практики погоджено з гарантом освітньої програми 035.041.03 ПЕРЕКЛІАД

« 1 » вересня 2023 року
Гарант освітньої програми Гладуш Надія ГЛАДУШ

Програму практики перевірено « 01 » вересня 2023 року

Заступник декана Зверева Марина ЗВЕРЄВА

Пролонговано:

На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання
	денна
Вид практики	вибіркова
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	3
кОбсяг годин	90
Тривалість (у тижнях)	без відриву
Форма семестрового контролю	залік

2. Бази практики

1. Центр перекладу Факультету романо-германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка (м. Київ, вул. Левка Лук'яненка, 13Б).
2. Центр іноземних мов «English Channel» (м. Київ, вул. Тургенєвська 38, офіс 312).

3. Мета та завдання перекладацької практики

Метою проведення перекладацької практики є розвиток навичок та умінь студентів здійснювати перекладацьку діяльність в базових установах різного типу з використанням основних положень теорії перекладознавчих дисциплін; формування у студентів професійних рис з метою подальшого вироблення індивідуального перекладацького стилю; закріплення та поглиблення знань з теоретичних і практичних курсів лінгвістичних дисциплін.

Завдання з перекладацької практики є формування наступних компетентностей:

ЗК4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК6 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ФК5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК9 Мовленнєва: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками англійської мови на рівні С1; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.

ФК10 Комунікативна: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову англійською мовою з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; володіння різногалузевими й аспектними базовими знаннями для перекладацького супроводу.

ФК11 Перекладацька: володіння сучасними технологіями та програмним забезпеченням для роботи з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних; знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом.

4. Результати перекладацької практики

По закінченню перекладацької практики очікується практичне застосування наступних знань та розумінь:

ПРН1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації

ПРН12 Дотримуватися правил академічної доброчесності

ПРН13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються

ПРН14 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів

ПРН16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог

ПРН18 Володіти іноземною мовою на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання, для роботи з різногалузевими й аспектними базовими знаннями для перекладацького супроводу;

ПРН19 Застосовувати знання та вміння у перекладацькій практиці з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій, програмних продуктів, електронних, мережевих, хмарних банків

перекладацької пам'яті та усіх типів і форм словників.

ПРН20 Володіти перекладацькою технікою, знаннями теорії і практичними навичками проектування, конструювання, моделювання процесу перекладу; складати різні види планів для організації процесу перекладу. Обґрунтовано вирішувати питання реалізації норм авторського права на практиці.

5. Структура перекладацької практики

Денної форми навчання

Семестр 3

<u>Організаційний етап.</u> Планування перекладацької діяльності (установча/звітна конференція; ознайомлення з базою практики (наставник, статут, провідні фахівці, напрями роботи).	1
<u>Основний етап.</u> Усний переклад спеціалізованих текстів. Складання словника спеціалізованих термінів.	84
<u>Звітний етап.</u> Оформлення результатів перекладацької практики. Укладання звітної документації.	5
Усього	90

6. Зміст перекладацької практики

6.1. Організація і проведення перекладацької практики

Організація та проведення перекладацької практики визначається Законом України „Про вищу освіту” та Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Перекладацька практика на шостому курсі денної форми навчання проводиться у 11 семестрі без відриву від навчання. Студенти під керівництвом представників баз практики організують свою

діяльність відповідно до Статуту установи, виконують Правила внутрішнього розпорядку та розпорядження керівників практики. Базами практики визначаються установи міста, які здійснюють перекладацьку діяльність.

Попередня підготовка до перекладацької практики студентів передбачає складання індивідуального плану практики (етапність та термін виконання завдань); відвідання установчої конференції (інструктаж про порядок проведення виробничої практики); проходження інструктажу з техніки безпеки.

Завідувач випускової кафедри розподіляє студентів на перекладацьку практику та проводить установчу конференцію.

6. 2. Обов'язки та права студентів.

Студенти під час проходженні практики **зобов'язані:**

- З'ясувати місце та час проходження практики. Ознайомитися з графіком роботи базової установи. Узгодити способи зв'язку з керівником від кафедри та керівником від базової установи. Ознайомитися зі своїм графіком проходження практики.
- Ознайомитися з програмою практики. Отримати завдання на практику та пакет звітних документів.
- Вчасно з'явитися в базову установу для подальшого проходження практики.
- Дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та внутрішнього розпорядку базової установи.
- Консультуватися з керівником практики від кафедри у встановлений час.
- Своєчасно та у повному обсязі виконувати завдання (письмові переклади).
- Вчасно звітувати про виконання програми виробничої (перекладацької) практики. Надати звітну документацію.
- Виявляти високу відповідальність, старанність, наполегливість, дисциплінованість та творчу ініціативу.
- У разі виникнення непорозумінь з працівниками базової установи звертатися до керівника від кафедри. Усі конфліктні ситуації вирішуються керівником від кафедри та представниками адміністрації Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Студенти-практиканти мають **право:**

- Вносити пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення виробничої (перекладацької) практики.
- Отримувати своєчасні консультації керівників від кафедри та базової установи з усіх питань стосовно проходження практики.
- Отримати весь пакет супровідних документів.
- Отримати доступ до ресурсів (словники, довідкова література, перекладацькі програми) та технічного обладнання базової установи задля своєчасного та якісного виконання перекладів.

6. 3. Обов'язки керівників від кафедри.

Керівниками практики призначаються провідні фахівці кафедри лінгвістики та перекладу факультету романо-германської філології, а також провідні фахівці базової установи. Діяльність керівників перекладацької практики від кафедри здійснюється у три етапи: початковий, основний та підсумковий етапи.

На початковому етапі керівники перекладацької практики від кафедри зобов'язані:

- взяти участь в установчій конференції;
- провести інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки;
- ознайомити студентів з програмою проведення практики та призначити консультаційні дні;
- порекомендувати студентам довідкову літературу та словники.

На основному етапі керівники практики від кафедри зобов'язані:

- за графіком проводити консультації, на яких студенти зможуть отримати рекомендації щодо подолання труднощів пов'язаних з усним перекладом спеціалізованих та медіа текстів, переглядати відеозаписи з перекладами, вносити правки за протоколами усного

перекладу;

- підтримувати зв'язок з керівником від базової установи з питань узгодження матеріалів перекладу, дотримання дисципліни студентом-практикантом, а також своєчасності та якості виконання студентом запропонованої роботи;
- інформувати завідувача кафедри про порушення правил проходження виробничої перекладацької практики.

На підсумковому етапі керівники практики зобов'язані:

- перевірити відеозаписи усного перекладу у повному обсязі, висловити зауваження та оцінити перекладацьку практику;
- перевірити наявність та оцінити правильність оформлення кожної складової звітної документації;
- скласти характеристику роботи студента-практиканта, виставити підсумкову оцінку перекладацької практики;
- скласти і подати на розгляд завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення перекладацької практики студентів із зауваженнями та пропозиціями.

6. 4. Обов'язки керівників від базових установ.

Керівники практики від базових установ зобов'язані:

- організувати перекладацьку практику згідно з чинною програмою;
- забезпечити проведення інструктажів з правил техніки безпеки та охорони праці; нести відповідальність за дотримання студентами безпечних умов праці;
- ознайомити студентів з правилами внутрішнього розпорядку та проходження практики у стінах базової установи;
- ознайомити студентів з графіком проведення консультацій та забезпечити виконання графіку проходження практики;
- надавати спеціалізовані та медіа тексти для усного перекладу у встановленому програмою обсязі; перевіряти переклади й аналізувати помилки;
- надавати можливість користуватися наявною довідковою літературою, галузевими та іншими словниками;
- забезпечувати студентів необхідним технічним обладнанням;
- скласти відгук і оцінити роботу студентів-практикантів.

Керівники практики від базових установ несуть особисту відповідальність за проведення перекладацької практики.

7. Контроль досягнень

7. 1. Звітна документація

Після закінчення терміну перекладацької практики студенти звітують про виконання програми практики і на протязі трьох днів надають звітну документацію керівникам практики від кафедри лінгвістики та перекладу. Керівники перевіряють звітні документи та оцінюють результати виконання програми.

Звітна документація містить наступні компоненти:

1. **Звіт** з перекладацької практики (з підписом керівника практики), у який включено відгук про роботу студента-практиканта (керівник від базової установи).

2. **Словник**, який включає щонайменше 200 (11 семестр) спеціалізованих термінів відповідно до галузі діяльності базової установи.

4. **Переклад: відеозапис** усного перекладу спеціалізованого тексту (ів) з листка (об'єм визначає керівник практики). Усі інші переклади медіа текстів так само подаються на оцінення у вигляді відеозаписів (кількість медіа хвилин текстів для усного перекладу визначається терміном практики з розрахунку 60 хвилин на тиждень).

Керівники перекладацької практики від кафедри у тижневий строк перевіряють відеозаписи усних перекладів студентів та звітну документацію, оформлену в папку з файлами за кожним компонентом окремо; підраховують кількість балів і виставляють загальну оцінку в відомість та залікову книжку студента. Оцінка може бути занижена, у разі якщо звітна документація подається студентом після вказаного кінцевого терміну (- 10 балів).

Підсумки виробничої (перекладацької спеціалізації) практики підводяться на підсумковій конференції, на якій студенти діляться враженнями, висловлюють зауваження та побажання щодо організації й проведення перекладацької практики, а також обговорюються на засіданнях кафедри лінгвістики та перекладу.

7. 2. Система та критерії оцінювання виробничої (перекладацької) практики

На підставі аналізу відгуку від керівника базової установи про роботу студента-практиканта, оцінки якості зроблених усних перекладів, відповідності та своєчасності складання звітної документації, а також індивідуальної роботи з керівником від кафедри студенту-практиканту виставляється підсумкова оцінка.

Виробнича (перекладацька) практика оцінюється за **100 бальною шкалою**.

Вид робіт/діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів			
		За одиницю	Кількість одиниць	Об'єм (кількість медіа хвилин)	Максимальна кількість балів
1. Звіт		5	1		5
2. Словник спеціалізованих термінів		10	1		10
3. Переклад спеціалізованих текстів (усно)				120	60
4. Контрольний переклад		25	1		25
Максимальна кількість балів		100			

7. 3. Критерії оцінювання якості виконання перекладів

Переклад спеціалізованих текстів оцінюється згідно з основними вимогами до виконання усного перекладу. Основні критерії оцінки якості виконання перекладів можна сформулювати у такий спосіб:

- 1) адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно перекладач зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно цей зміст викладено в перекладі; адекватно відтворено ідею, зміст передано у вірній послідовності, немає пропусків важливої інформації;
- 2) дотримання перекладачем відповідного стилю – комунікативно - стильові особливості та загальний тон комунікації та передачі інформації повинні відповідати особливостям даного стилю у перекладі, тобто важливо врахування відмінностей формального і неформального стилів комунікації з урахуванням її особливостей за сферами діяльності та тематикою у мовах оригіналу і перекладу;
- 3) лексична та граматична правильність перекладу – врахування лексичних та граматичних помилок у відтворенні інформації під час усного перекладу.

7. 4. Критерії оцінювання оформлення документації з перекладацької практики.

Студенти отримують зразки оформлення звітної документації на початку проходження перекладацької практики. Оцінка за документацію виставляється згідно з правильністю, повнотою, грамотністю її оформлення.

7. 5. Критерії оцінювання перекладацької компетенції

Рівень перекладацької компетенції студента-практиканта визначається у співпраці керівників практики від кафедри та базової установи. Керівник практики від базової установи, професійний перекладач, не тільки визначає й аналізує рівень професійних знань, умінь та навичок студента-практиканта (через перевірку перекладів), але й характеризує його індивідуальні риси, такі як працездатність, комунікабельність, відповідальність, організованість, дисциплінованість, дотримання правил тощо.

Керівник практики від кафедри встановлює рівень перекладацької компетенції студента ґрунтуючись на перекладах, які студент надає під час проходження практики, а також контрольного перекладу, який виконує до заліку.

7. 6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100-90 балів	Відмінно - відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням - досить низький рівень знань / умінь / навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

1. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. – Київ, 2013. – 28 с.
2. Павлюк Н. В., Мілова О. Є. Перекладацька практика : Методичні рекомендації / Н. В. Павлюк, О. Є. Мілова. – Київ : КУБГ. – 2017. – 42 с.

9. Додаткові ресурси

1. Бібліотеки університету та міста
2. Інтернет ресурси: навчальні сайти
3. Електронні бібліотеки
4. Електронні словники